

KUNSTWANDELING HILVARENBEEK

ONTDEK BEEKSE KUNST

WANDELROUTE 1 ONGEVEER 4,6 KM

HET
IS
HIER
ECHT

BEZOEK [HILVARENBEEK.nl](https://www.hilvarenbeek.nl)

de Bibliotheek
Midden-Brabant

CULTUREEL
CENTRUM
ELCKERLYC

WERCK
INCKEL
Hilvarenbeek

Hilvarenbeek, een dorp waar jaarrond veel te zien en te doen is. En waar kunst en cultuur hoog in het vaandel staan. Om dat te laten zien, zijn in samenwerking met Cultureel Centrum Elckerlyc, Bibliotheek Midden-Brabant, De Werckwinckel en Hilvarenbeek Infopunt twee wandel- en twee fietsroutes samengesteld.

Deze routes voeren je langs een diversiteit aan kunstwerken in onze gemeente. Via het losse informatievel kom je meer te weten over de objecten die je tegenkomt. Heb je aanvullingen? Laat het ons gerust weten!

1. Je begint deze tocht bij Cultureel Centrum Elckerlyc, Achter 't Raadhuis 2.
2. Daar vindt je direct het eerste object (1). Loop door het smalle straatje richting de Vrijthof (2), sla linksaf en neem het wandelpad langs de kiosk. Daar vind je (3) en (4).
3. Sla vóór de kerk (5-6-7) linksaf naar knooppunt 56. Ga daar rechtsaf de Paardenstraat in en sla na huisnummer 3 linksaf het Faffestroatje in. Dit is een van de oudste straten van Hilvarenbeek en gaat over in het Voortsepad. Volg dit tot op de hoek bij het kerkhof. Je kunt over het kerkhof lopen waar enkele bijzondere grafmonumenten te vinden zijn. Je kunt ook direct rechtsaf slaan voor het kerkhof langs. Steek op de kruising over, ga even links en dan direct rechts de Schuttersweg in.
4. Volg deze straat tot de hoek met de Tamboer (8), sla linksaf. Dan weer links en ga aan de overkant van het pleintje het wandelpad op. Volg het pad, blijf links aanhouden. Steek de straat over en houd schuin rechts aan tot je aankomt bij (9). Blijf de Wildeman volgen tot de T-splitsing met de Gildelaan. Sla linksaf en neem de derde straat naar rechts, Kievitswei en blijf deze volgen tot de Ooievaarshoek.
5. Nadat je (10) gepasseerd bent, ga je rechtsaf en door het voetpad weer naar rechts. Je komt nu op een pleintje en bij (11).
6. Loop via Gement en Korte Dijk linksaf naar de Kraaienhorst. Sla rechtsaf en neem de eerste links. Volg op de T-splitsing de Gildelaan naar links.
7. Ter hoogte van het plantsoen bij de Vinkenslag vind je (12) en (13). Volg de Vendellaan naar de hoek bij de brandweerkazerne (14).
8. Loop via de Paardenstraat richting de Vrijthof en sla linksaf de Varkensmarkt in (15).
9. Sla linksaf De Kokkestraat in, dan direct links de Cantorijstraat, volgen tot je rechts een voetpad in kunt. Volg dit pad en sla op het eind linksaf en direct rechtsaf.
10. Loop bij het plein tegen de wijzers van de klok (16) en ga rechtsaf. Ga op de kruising rechtsaf en loop richting de kerk, ga vlak voor de kerk rechtsaf tussen de twee horecagelegenheden door de Varkensmarkt in, dan linksaf over het parkeerterrein naar het pad langs de kerk (17). Volg het kerkmuurtje richting de Vrijthof, steek de weg over (18)(19) en ga aan de Hoge Zij rechtsaf richting het gemeentehuis (20). Ga voor het Infopunt links het straatje in, je komt dan weer bij het beginpunt uit.

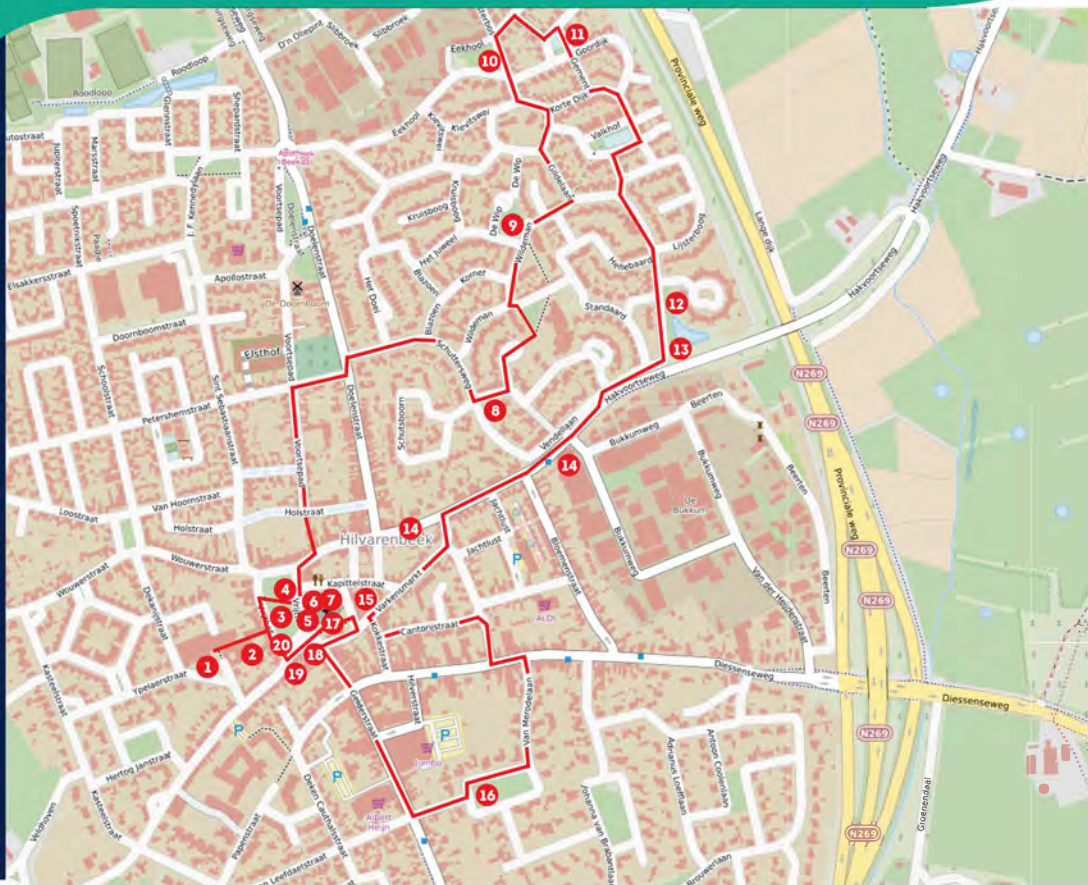

De routes starten bij Cultureel Centrum Elckerlyc. Neem zeker ook eens een kijkje in de corridor, waar regelmatig exposities zijn van deelnemers van De Werckwinckel.

**HET
IS
HIER
ECHT**

Wist je dat Hilvarenbeek een divers aanbod heeft aan musea die je zeker wil ontdekken? Of je nu terug wil in de tijd, meer wil weten over ambachtelijk bierbrouwen, de techniek achter de monumentale kerktoeren wil uitzoeken: het is hier écht allemaal! Kijk op bezoekhilvarenbeek.nl of haal de museumflyer bij het Infopunt.

Voor meer informatie, het boeken van activiteiten, actuele openingstijden, bijzondere evenementen en open dagen kun je terecht bij Hilvarenbeek Infopunt, Vrijthof 11.

Of ga naar onze website:

BEZOEKHILVARENBEEK.nl

4. Sater, Hans Goddefroy, 1975

Sater is de officiële titel van het door Hans Goddefroy vervaardigde beeld op de Hilvarenbeekse dorpspomp. De volksmond maakte er al gauw "duveltje" van en ook "meikever" wordt wel eens gebezigd. "Wanhopig houdt het duveltje zijn handen tegen de oren omdat hij het gebeier van de torenklokken niet wil horen", aldus de maker, die met het beeld ook een link heeft gelegd naar de spreekwoorden "loop naar de pomp" en "loop naar de duivel". Het bronsplastiek heeft in 1975 een plaatsje gekregen op de stenen dorpspomp van Hilvarenbeek. Eens telde het dorp vijf van deze pompen voor de openbare watervoorziening. Dit exemplaar was in gebruik voor evenementen op de Vrijthof, met name voor de kermisexploitanten. De oorspronkelijke bolvormige bekroning van de pomp heeft plaats moeten maken voor de Sater.

5. Klokkenluidsters, Wim van Breen, 1990

Sinds heel lang is het de gewoonte in Hilvarenbeek dat de klokken worden geluid door vrouwen. Tijdens het jaar van de restauratie van de Beekse toren in 1990, werd het idee geopperd een beeld te maken dat betrekking had op de toren en dat ten behoeve van de restauratie verkocht zou kunnen worden. De beeldhouwer Wim van Breen, die zelf deel uit maakte van de commissie "Beekse Torensteun" kwam op het idee de Hilvarenbeekse klokkenluidsters uit te beelden. Van het in brons uitgevoerde beeld werden er 25 gegoten en grif verkocht. Daarna werd de mal vernietigd zodat er geen nieuwe exemplaren bijgemaakt konden worden. Een exemplaar staat in de hal van de kerk boven de deur naar de toren en vlak bij de plek waar de dames de klokken luiden. Dit beeld staat in de hal van de kerk en is niet altijd te bekijken.

6. Sint Clara, Frans Verhaak, 1961

Sint Clara is een heilige die naar een oud volksgeloof voor goed weer zorgt, als men, haar ter ere, een worst aan de armen schenkt. Een beeldje van haar is te zien aan de noordkant van de Hilvarenbeekse toren. Het is daar geplaatst omdat de Groot Kempische Cultuurdagen (1947 - 1972) altijd met goed weer gezegend zijn geweest. Op één keer na toen een windhoos een abrupt einde maakte aan de feestelijkheden. "Zo lang er mensen leven, zo lang zullen ze bidden voor schoon weer bij feesten" zei dr. P.C. de Brouwer bij de onthulling in 1961. Wie goed weer wilde, hing een week of zes voor een activiteit een worst aan het beeld. Viel het weer toch slecht uit, dan was het geen goede worst geweest. Deze bleef hangen tot iemand hem weggooide of tot de jeugd hem als een gratis lekkernij ontdekte. De "symbolische worst" echter, een gift voor de armen, wordt nog herhaaldelijk geschonken.

7. Sint Petrus Banden en H. Adrianus van Hilvarenbeek, Jacques Kreykamp, 1950

Een van de bekendste inwoners van Hilvarenbeek van deze eeuw, Mgr. Dr. P.C. de Brouwer, koesterde al lang de wens in Hilvarenbeek

een standbeeld van de heilige Adrianus op te richten. Zijn gouden priesterfeest bleek een mooie gelegenheid, maar het onder de bevolking ingezamelde geld bleek niet voldoende. Met instemming van De Brouwer werd besloten twee beeldjes in de nissen van de kerk te plaatsen. Het ene beeldje is van St. Petrus Banden, patroon van de kerk en patroonheilige van De Brouwer. Het net in zijn handen is een verwijzing naar de wonderbaarlijke visvangst. Het tweede beeldje is van de omstreeks 1528 nabij Esbeek geboren Heilige Adrianus van Hilvarenbeek. Samen met achttien metgezellen werd hij in de nacht van 8 op 9 juli 1572 door de Geuzen opgehangen. De strop rond zijn hals herinnert aan deze martelaarsdood. Ze staan bekend als de Martelaren van Gorcum.

8. Vendelier, Wim van Breen, 1986

Het beeld van de Vendelier is door de maker Wim van Breen geschonken aan de gemeente Hilvarenbeek uit erkentelijkheid voor de subsidie die de creativiteitsvereniging De Werckwinckel jaarlijks kreeg. De gemeente zag graag een beeld in de wijk Doelakkers. Nogal wat straatnamen in deze wijk hebben betrekking op de gilden. Daarom maakte hij een beeld van de vendelier die in de optochten van de gilden voorop loopt. Dit beeld is gemaakt van dezelfde stenen zuilen waaruit ook het beeld Johanna van Brabant is gekomen. In Tilburg dienden de van Franse euvel gemaakte zuilen als basis voor de lantaarnpalen in een reeds lang verdwenen parkje voor het Paleis Raadhuys. Deze zuilen zouden een roemloos einde gevonden hebben op de vuilnisbelt als de maker van dit beeld ze niet als zeer goed bruikbare steen had ontdekt.

9. Flits, Jeroen de Beer, 1998

Jeroen de Beer volgde een opleiding bij de academie Beeldende Vorming in Tilburg (2 jaar) en de Rietveld academie in Amsterdam (3 jaar). Het beeld is gemaakt van aluminium om het lichtvoetige en snelle karakter van dit materiaal. Het stelt een voetbal voor op een goal met een vogeltje daarop. Als in een "flits" vindt het vogeltje een fractie van een moment een rustplaats op de bal. De Kunst Advies Commissie koos dit beeld uit de inzendingen om te plaatsen in de Doelakkers.

10. Scarabeus ferreus, Gerdine Berkelmans, 1998

De uit Helvoirt afkomstige Gerdine Berkelmans volgde na de HAVO de Tehatex opleiding bij het Mollerinstituut (1976), zij haalde de Lagere Acte Tekenen (1987) en studeerde in 1990 af aan de Academie Beeldende Vorming in Tilburg. Het thema dat haar bezig houdt in haar tekeningen en schilderijen lag ook ten grondslag aan dit beeld. Een zelfstandig groeiende en uitdijende kosmos tegenover de onzichtbare eencellige wezens in de micro wereld. Aanpassingskracht van levensvormen, die van binnen uit groeien in ontelbare variaties. In de door de Kunst Advies Commissie uitgeschreven wedstrijd voor beelden in de Doelakkers won zij de derde prijs.

11. Gedraaide rechthoek, Joop Sniijders 1998

De Tilburgse beeldhouwer Joop Sniijders maakte zijn beeld uit een forse Brabantse eik. Hij koos voor hout omdat hij gefascineerd is door het materiaal dat langzaam groeit in zijn eigen omgeving en dan plotseling elders dienst gaat doen als een bezemsteel, een kozijn, een handgreep voor een koekenpan, een tafelblad enz. De blauwe plek onder aan in deze eik herinnert aan een granaatinslag tijdens de oorlog. Hij kiest ervoor om zo weinig mogelijk in te grijpen in de vorm. Bomen staan rechtop net als mensen. Door een rechthoek te bepalen en die verspringend uit de stam te halen, ontstaat een spiraal beweging die de lucht in draait. De dode boom komt weer tot leven. De Kunst Advies Commissie koos dit beeld uit de inzendingen om te plaatsen in de Doelakkers.

12. Uit een stuk, Jac Voeten, 1998

Jac Voeten is een geboren en getogen Tilburger. Zijn opleiding genoot hij op een driejarige avondopleiding tekenen in Tilburg. Daarnaast kreeg hij les in aquarelleren (2 jaar Terra Nova en 5 jaar bij Theo Kappe en 1 jaar bij E. Uger). Een monumentale opleiding van 8 jaar bij de kunstacademie in Arendonk sloot hij af met een eervolle vermelding. Jac Voeten heeft geprobeerd met zijn beeld de aard van de Hilvarenbekaar weer te geven. Zonder tierelantijnen, eenvoudig, uit één stuk. Omdat de Bekaar geen voetstuk behoeft heeft hij gekozen voor een voetstuk dat een eenheid vormt met het beeld in hetzelfde materiaal. De Kunst Advies Commissie koos dit beeld uit de inzendingen om te plaatsen in de Doelakkers.

13. Scaco I, Peter van Tilburg, 1998

Peter van Tilburg is een autodidact. Hij volgde in Utrecht de Academie Artibus (1jaar). Atelier 't Heks in Tilburg en diverse teken cursussen. De beelden, die hij maakt voor bestaande of fictieve locaties, zijn van gespoten plaatstaal en hebben ruimtelijke vormen. Zijn beelden reageren op de omgeving en omgekeerd. Geïnspireerd door Malevitch en Lissitzky gebruikt hij geconstrueerde vormen in harmonie en heldere kleuren. Hij werkt groot; de meeste beelden zijn drie meter hoog. In de door de Kunst Advies Commissie uitgeschreven wedstrijd voor beelden in de Doelakkers won hij de tweede prijs.

14. Snelblussers, Wim van Breen, 1982

De toenmalige burgemeester E.M. d'Hondt opende in april 1982 de huidige brandweerkazerne. Brandweervereniging De Snelblussers wilde deze ingebruikname luister bij zetten en vroeg de Hilvarenbeekse beeldhouwer Wim van Breen om een gevelsteen te maken met het embleem van de brandweer. De ondercommandant, tevens voorzitter van de brandweervereniging, bood na de opening van het nieuwe onderkomen de gemeente het kunstwerk aan. De gevelsteen is gemaakt van savonière, een Franse kalksteen.

15. Stroming, Wim Gubbels, 1987

Toen Wim Gubbels van het gemeentebestuur van Hilvarenbeek de opdracht kreeg een beeld te ontwerpen dat het karakteristieke driehoekig pleintje de Varkensmarkt moest gaan sieren, dacht hij in eerste instantie aan een varkensboer. Tot hij zich in de achtergrond van de Varkensmarkt ging verdiepen. Aan ieders oog onttrokken, stromen daar twee overkluisde beekjes: de Wouwer en de Hilver. Het samenstromen van de riviertjes werd voor hem het uitgangspunt van het beeld Stroming. Drie meisjes waden hand in hand door het water. De symboliek van dit beeldje is de saamhorigheid in de gemeenschap, de bereidheid om dingen samen te doen, om samen één te zijn. Het beeld is onthuld op 8 maart 1987 door burgemeester W.R. Ligtfoot.

16. Johanna van Brabant, Wim van Breen, 1987

Bij de gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de buurt schonk Hilvarenbekaar Wim van Breen dit beeld in 1987 aan de bewoners van de Johanna van Brabantlaan. Dat Hilvarenbeek een straat naar haar heeft genoemd, ligt in de geschiedenis besloten. Hertogin Johanna, op weg van Brussel naar 's-Hertogenbosch, raakte met haar koets vast in het moeras De Donck, halverwege Goirle en Hilvarenbeek. Dat was in 1390. De boeren van de Westerwijk bevrijdden haar uiteindelijk uit haar benarde positie. Uit dankbaarheid schonk ze hen een eeuwigdurend legaat. Van de rente die dat legaat oplevert gaan de nazaten van de hulpvaardige boeren ieder jaar een dagje uit. Ter herinnering aan deze gebeurtenis luidt nog elke avond om 9 uur in de toren het Johannaklokje en de Nachtmis met Kerstmis wordt nog steeds ter haar nagedachtenis opgedragen. Een sober houten kruis in de Westerwijk herinnert eveneens aan deze gebeurtenis.

17. Gedenkteken Mgr. PC de Brouwer, Frans Verhaak, 1972

Dit op 3 juni 1972 onthulde beeld is opgericht ter nagedachtenis aan Mgr. Dr. P.C. de Brouwer, cultureel emancipator van Noord-Brabant. Hij werd geboren in Diessen. Na zijn pensionering kwam hij samen met zijn broer Harrie in Hilvarenbeek wonen. Op 19 november 1961 is Petrus Cornelis de Brouwer op 87-jarige leeftijd in Hilvarenbeek gestorven, waar hij ook begraven is. Als lid van de fraters van Tilburg promoveerde hij in 1911 als eerste Brabantse priester cum laude aan de Rijksuniversiteit van Utrecht. Hij raakte ondermeer betrokken bij het Brabantse Studentengilde van Onze Lieve Vrouw, blies de gilden nieuw leven in, was voorzitter van de stichting Brabantia Nostra en eerste rector van het Sint Odulphus Lyceum in Tilburg. "Behoud van waarden" lag hem in de mond bestorven, maar de Brouwer schreef bijvoorbeeld ook: "De intuïtieve Brabantse geest staat open voor het nieuwe dat komen gaat".

Beste Bezoeker van Hilvarenbeek,

Als gast in onze prachtige authentieke gemeente laten wij je vol trots ervaren hoeveel diversiteit wij in onze 6 dorpskernen te bieden hebben. Van kilometers fiets- of wandelpad tot een fris groen marktplein, van de stilte in het bosgebied tot een levendig bomvol muziekevenement, een gemoedelijk praatje op straat of een workshop in ons cultureel centrum. In 'Beek' hebben we het echt allemaal.

De diversiteit is niet enkel in onze cultuur of natuur te vinden maar ook in het aanbod van de vele leuke winkels, restaurants, cafés en terrassen. De gemoedelijkheid waar Brabant bekend om staat, het is hier echt! Om een gezellig praatje zit u nooit verlegen. Geniet van het gebied en geniet even extra van jouw tijd.. (want die staat hier soms even stil).

Met volle bourgondische groet,

Een gebiedskenner spreken?

We vertellen je graag alles over ons leuke gebied!
Kom naar het Hilvarenbeek Infopunt aan de Vrijthof.
Bellen of mailen kan natuurlijk ook.

Tel.: 013 505 2458 E-mail: info@bezoekhilvarenbeek.nl